

ГРАЂА

Богдан Л. Дражета

докторанд на Одељењу за етнологију и антропологију

ЕКОНОМСКЕ СТРАТЕГИЈЕ ПРИПАДНИКА КИНЕСКЕ ЗАЈЕДНИЦЕ НА НОВОМ БЕОГРАДУ

Апстракт: У раду су представљене економске стратегије три припадника кинеске заједнице, који живе у новобеоградском блоку 63 и насељу Ледине. Теренско истраживање је спроведено у новембру 2014. године, када су интервјуисана споменута три припадника, као и два припадника српског народа који раде са Кинезима. Путем исказа припадника кинеске заједнице добијен је извештај увид у просторну распоређеност, породичне односе, друштвени живот, пословну културу и стамбено питање Кинеза на Новом Београду. На основу концепта економске исплативости етничитета, уочено је да се само на пољу пословног живота јавља наведена стратегија којој прибегавају чланови заједнице. Уочено је, такође, да етничка дистанца није тако много изражена, као што се у јавности спомиње у последњих неколико година. Напротив, Кинези о Србима и Срби о Кинезима, оне које смо истраживали, имају једни о другима углавном позитивно мишљење на пословном плану и на плану међуљудских односа.

Кључне речи: Кинези, Срби, економске стратегије, етничка дистанца, Нови Београд, Ледине, Београд, Србија.

Увод

Када се говори о припадницима кинеске заједнице у Србији, обично се испољава мноштво стереотипа који се не приписују другим националним мањинама. За Кинезе се мисли да су „вредни, леви, мирни“, али и „неуредни, неприступачни и да једу где стигну“ (Благојевић 2009, 47). Овакав амбивалентан однос јавља се због присуства кинеских радника на овим просторима, које људи углавном разликују од Кинеза који живе у Кини (Исто, 60) У том смислу, овај рад ће покушати да на основу исказа испитаника покаже какве су животне прилике Кинеза који живе у Србији.

Треба напоменути да је у оквиру српске етнологије и антропологије досад мање писано о Кинезима у Србији. Изузетке представљају радови Гордане Благојевић о етничким стереотипима које Срби имају према Кинезима (Благојевић 2009), као и о кинеској баптистичкој цркви на Лединама,

на Новом Београду (Благојевић 2011). Ту је и рад Ивана Ђорђевића који се бави економском ситуацијом кинеске заједнице у оквиру ширег друштвеног и макроекономског контекста (Ђорђевић 2006). Оно што се наводи као највећа препрека за проучавање ове заједнице јесте непознавање језика и њена затвореност, тзв. *синдром кинеског зида* (Благојевић 2009, 47). Овај рад ће се бавити начином живота (кућа, посао, обичаји) карактеристичним за припаднике кинеске заједнице који живе на Новом Београду и – у мањој мери – етничком дистанцом између Срба и Кинеза. Истраживање кинеске заједнице спроведено је у новембру 2014. године у новобеоградском насељу Ледине и у Блоку 63. Најпре је вршено посматрање у насељу Ледине, како би се стекао увид у то како изгледа крај у коме припадници кинеске заједнице живе. Након тога су посећена оба кинеска тржна центра у Блоку 70 (стари и нови). Потом је на реду био уговорени састанак у фирми која се бави књиговодственим пословима Кинеза, недалеко од самог тржног центра. Следећег дана био је уговорен састанак са испитаницима у удружењу грађана „Горушичино зрно“, које се налази у Војвођанској улици на Лединама.¹

Кинеска заједница у Србији

Први Кинези који су се населили у Србији деведесетих година прошлог века учинили су то из економских разлога (Благојевић 2011, 97), што потврђује и један од наших испитаника. Он такође наводи да је због економске кризе продаја пала чак и тамо где су некада људи куповали многобројне артикле, те је због тога забележен одлив кинеског живља у земље Јужне Америке. Такође се спекулише и у медијима о томе да су сами Кинези подигли цене, што је остале суграђане одвратило од куповине у њиховим радњама. С тим у вези је изашао један новински чланак у којем се наводи следеће: *Од гужве, редова, ценкања и свађе купаца око последњег комада неког артикла у кинеском тржном центру у Блоку 70, на Новом Београду, остало је само сећање.*² Медији износе такве закључке како би им расла популарност, наводе испитаници, те је за очекивање да ће се још таквих наслова појављивати како време буде одмицало. Власница фирме која се бави књиговодственим

¹ Овом приликом желимо да се захвалимо власницама фирме, Маши Николић и њеној мајци Ани Николић, на омогућеним интервјуима са припадницима кинеске заједнице, као и колеги Немањи Филиповићу, који нас је упутио на власнице фирме. Овом приликом захваљујемо се М., припадници кинеске заједнице која нам је омогућила да посетимо наведено удружење грађана, а на чији смо захтев анонимизирали њено име.

² Видети: www.novosti.rs/вести/београд.491.html:516412-Кинези-из-Блока-70-иду-у-Бразил.

пословима Кинеза наводи следеће: *Где год да раде, Еквадор, Перу, Бразил, и са фамилијом и са пријатељима, нигде нису толико безбедни као овде, ипак је овде за њих најбоље.*

Ипак, упркос кризи и паду куповне моћи становништва, њихове радње опстају. У то смо се уверили након обиласка оба тржна центра у Блоку 70, али и на основу интервјуа које смо обавили са неким од припадника кинеске заједнице. Од првог испитаника (Ј. С., 34 године) потиче најопсежнији део грађе, док су С. и М., који нису желели да нам кажу своје презиме и годину рођења, потврдили и допунили неке од исказа првонаведеног испитаника. Поред њих, интервјуисан је младић који ради у фирми за књиговодствене послове кинеске заједнице, као и човек запослен у кинеској бакалници у згради новог тржног центра у Блоку 70. Медијска слика често зна да буде другачија од оне која се види „на терену”, па је у том смислу јасно да оно што се пише у различитим новинским чланцима није веродостојан параметар стварних дешавања.

Оно што је такође предмет нагађања у медијима јесте број припадника кинеске заједнице у Србији. Док званичан попис из 2011. године каже да у Србији живи 1373 Кинеза,³ тај број у медијима се креће и до 100 000 (Благојевић 2009, 48). Међутим, наши испитаници наводе да их има између десет и двадесет хиљада. Ј. С. наводи да у Србији живи 20 000 Кинеза, док их на новобеоградском насељу Ледине живи две до три хиљаде. У Блоку 70 живи око три до четири хиљаде његових сународника, наводи наш испитаник. С друге стране, М. нам је рекла да се цифра креће око 10 000. Министарство унутрашњих послова донекле потврђује ову цифру, наводећи да њих 9 320 има пријављено стално боравиште, док 5 858 има одобрени привремени боравак.⁴

Кинеска заједница на Новом Београду

Што се тиче саме кинеске заједнице на Новом Београду, наши испитаници помињу цифре од две до три хиљаде Кинеза који живе на Лединама и три до четири хиљаде оних који живе у Блоку 70. Ове податке можемо узети као променљиву одредницу, с обзиром на то да према званичном попису из 2011. на општини Нови Београд преко 10 000 људи спада у категорије „остали”, „нису се изјаснили” и „непознато”.⁵ Подаци који говоре да је преко 360

³ Видети: <http://media.popis2011.stat.rs/2012/Etnicke%20zajednice%20sa%20manje%20od%20%202000%20priradnika%20i%20dvojako%20izjasnjeni.pdf>.

⁴ За опшриније информације видети: www.novosti.rs/вести/насловна/репортаже.409.html:446510-И-Кинези-напуштају-Србију.

⁵ Видети: <http://pod2.stat.gov.rs/ObjavljenePublikacije/Popis2011/Nacionalna%20prirodnost-Ethnicity.pdf>.

локала изнајмљено у тржном центру у Блоку 70⁶ могу нам доста помоћи када је у питању сагледавање начина живота кинеске заједнице која живи на Новом Београду.

Наши испитаници живе на Лединама, као и у Блоку 63. Ледине су ново-београдско насеље које је настало непосредно пред први самит несврстаних земаља, који је одржан у Београду 1961. године, када су становници Старог сајмишта „привремено дислоцирани” дуж сурчинског пута. Данас градске власти сматрају да у овом насељу живи преко 15 000 становника и тридесетак националности.⁷ Нагли развој Ледине доживљавају крајем деведесетих година прошлог века, када се ту досељавају *избегла лица, националне мањине, али и други Београђани који нису могли више да живе у самом граду*.⁸ Ипак, извесно је да је овај број националности које живе на Лединама преувеличан. Током последњих десет година, град Београд је издвојио значајна средства за асфалтирање улица,⁹ отварање нове амбуланте,¹⁰ као и за обнављање споменика посвећеног Јеврејима који су страдали на том простору током Другог светског рата.¹¹ Данас ово насеље има статус месне заједнице у оквиру општине Нови Београд.¹² Проблеми које ће градска управа морати у будућности да решава тичу се легализације објеката. Овај проблем се јавља услед чињенице да је део тих објеката изграђен на коридору аеродромских писта.

Економске стратегије Кинеза на Новом Београду

Послови наших испитаника везани су углавном за трговину и друштвено ангажоване делатности. Испитаник Ј. С.¹³ продаје кухињску опрему (тањире, есцајг, шоље, посуђе), док испитаница М.¹⁴ обавља у удружењу грађана различите административне послове. Интервју са испитаницом је обављен на енглеском, будући да она не говори добро српски језик. Сви испитаници су дошли у Србију пре више од десет година. Пад продаје

⁶ Видети: <http://www.telegraf.rs/vesti/beograd/1166056-cas-ih-ima-cas-ih-nema-gde-izlazekako-zive-i-zabavljaju-se-kinezi-koji-rade-u-beogradu>.

⁷ Видети: <http://www.beograd.rs/index.php?lang=cir&kat=beoinfo&sub=1465674%3f>.

⁸ Овај податак добили смо од колеге Немање Филиповића, у усменом разговору током прославе његове крсне славе – Светог Николе (19. децембра 2013. године).

⁹ Видети: <http://www.beograd.rs/index.php?lang=cir&kat=beoinfo&sub=1370101%3f>.

¹⁰ Видети: <http://novibeograd.rs/otvorena-renovirana-ambulanta-u-ledinama>.

¹¹ Видети: http://www.b92.net/info/vesti/index.php?yyyy=2008&mm=12&dd=13&nav_id=334000.

¹² Видети: <http://sllistbeograd.rs/pdf/2013/01-2013.pdf#view=Fit&page=2>.

¹³ Пре насељавања у Србију, живео је у граду Хангцоу, у провинцији Џеђанг, на истоку Кине. Рођен је у Луојангу, граду у провинцији Хебеј, североисточно од поменутог Џеђанга.

¹⁴ Рођена је у Тајпеју, главном граду кинеске суверене провинције Тајван.

условљен економском кризом био је један од разлога због кога су неки од њихових сународника одлучили да оду из Србије и врате се у своју отаџбину, говорећи да се овде никакав посао не може ваљано наплатити.

Међутим, добар део њих остаје да живи у Србији са својом породицом. Ранија пракса људи који раде, најчешће у тржном центру у Блоку 70, била је да децу дају својим родитељима (бабама и дедама) на одгој у Кину. То потврђује исказ нашег испитаника, који наводи да су његова деца тренутно у Кини како би научила матерњи језик. Такође, власница фирме за књиговодствене послове наводи следеће: *Њима док су деца мала, одмах их пошаљу у Кину кад напуне четири, пет година, углавном тамо уче њихов језик, а неки децу овде шаљу у школе, углавном међународне.*

Политика једног детета, која је присутна у Кини, не важи за Кинезе у Србији, како наводе наши испитаници. Ј. С. има ћерку од осам и сина од седам година, а С. има две ћерке – за прву је рекао да иде у Београду у енглеску школу и завршава пети разред, док о другој није рекао додатне информације. М. је удата за Србина који има четворо деце из претходна два брака.

Занимљиво је да Кинези који живе у дијаспори дају својој деци имена за јавност, поред имена за приватну употребу (Благојевић 2009, 49), па тако многа кинеска деца имају српска имена. Радне навике којих се држе у Србији у већини случајева нису прилагођене одгоју деце, што наводи продавац који ради у њиховој бакалници: *Па конкретни прилагођени су европском стандарду, раде од 9 сати ујутру до 17, и држе се стриктно тога.*

Ипак, треба напоменути да, поред рада, припадници кинеске заједнице имају итекако богат друштвени живот са својим сународницима и осталим суграђанима. Нерадним данима, најчешће уторком и недељом, скупљају се на одређеним местима (Ресторан „Азија” на Лединама, хотел „Тамиш” у Панчеву), како би прославили нечији рођендан или уселење. За време Кинеске Нове године неки од њих одлазе у Кину на дужи одмор, у трајању до месец дана. Међутим, Ј. С. наводи да најчешће воли да оде у ресторан на ручак, где са породицом и остатком заједнице прославља Кинеску Нову годину. Човек који ради у њиховој бакалници каже следеће о односу Кинеза према њиховим и српским празницима:

Па Нова година да, то се обавезно прати и празнује, сад све зависи од човека до човека, и они излазе у сусрет што се тиче наших религијских празника, нпр. кад је слава у питању, или шта је већ државом прописано да човек може да узме за слободно, поједини дозвољавају, поједини не.

Наравно, ту спадају и њихова дружења са Србима. Ј. С. наводи да Кинези често одлазе код Срба на славу, а да они код њих долазе на рођендане. Исто наводи и С., који на то додаје и да се Срби и Кинези посећују на кафамма и ручковима, које једни другима приређују редовно. М. са својим мужем иде често у викендицу у Инђију: *When we have time we went to Indija, we have one small weekend house and I'm picking flower, cutting a grape, walking beside a tree, go to our neighbour, one to one, another one, drink rakija mostly, this is my time when I'm not busy.*

Из наведених пракси можемо да уочимо добар однос који Кинези имају са Србима, чему у прилог иду разне изјаве са обе стране. На питање како се слаже са комшијама, С. је одговорио да се са Србима „лепо живи”, док је младић који ради у фирми за књиговодствене послове изјавио: *Нема проблема, супер су они, они су за посао сасвим коректни и нормални.*

Човек који ради у кинеској бакалници истакао је такође да су Кинези толерантнији од Срба „према другим расама”, те да су све чешћи бракови између Кинеза и Рома. Ј. С. истиче да је овакав случај такође између Срба и Кинеза, тј. да се увећава број мешовитих бракова у последње време. М. је истакла да воли своје пријатеље ромске националности, а као што смо већ напоменули – удата је за Србина. Оно што је уочљиво на основу поменутих исказа јесте велики степен међуетничке толеранције код ових група. Према анкети коју је спровела Гордана Благојевић, млађе и старије генерације у Србији гаје већи број позитивних стереотипа од негативних (Благојевић 2009, 60), што је у складу са изјавом власнице фирме за књиговодствене послове да *Кинези овде долазе као пријатељи, и раде.* То је био одговор на питање какав је однос Кинеза са властима у Србији.

Стамбени услови у којима наши испитаници живе потпуно су исти као код Срба, што видимо по многобројним исказима. Ј. С. је, на пример, навео како му је практичније да живи у намештој изнајмљеној кући од 130 квадрата на Лединама, коју плаћа 250 евра, него у Блоку 70, где би због грејања кирију плаћао много више. С. је чак отишао корак даље купивши кућу на Лединама, јер планира трајније да се насели у Србији, нагласивши да је овде много боља стамбена ситуација него, на пример у Италији, где су већи трошкови живота. М. живи са мужем у стану у Блоку 63 и каже да јој се тај крај веома свиђа. Када је у питању безбедност, сви испитаници навели су да је Србија веома сигурна земља, у којој могу мирно живети. Власница фирме која је интервјуисана навела је у том смислу следеће: *Дакле, видите да Кинези имају једну сигурност у кретању и живљењу у нашој земљи и не плаше се да ће им се нешто лоше десити.*

Кинезе који раде у Србији погодила је економска криза као и многе друге групације. Према запажањима испитаника, продаја артикала кинеске робе је пала, а трошкови живота у Србији су се повећали. Такође је присутан и мањак слободног времена. М. је упоредила свој живот пре него што је почела да ради административне послове, рекавши да сада не стиже да постигне све друге породичне обавезе, јер се често осећа уморно. Па ипак, ставови наших испитаника су оптимистични по питању живота на овим просторима. Ј. С. тако наводи да ће Кинези и даље долазити у Србију да раде, јер од својих сународника добијају само добре препоруке у вези са условима у којима се живот одвија. С тим у вези, младић који ради у фирми за књиговодствене послове констатовао је следеће: *Знаш шта, и ми да одемо у Бразил било би нам боље, боље би се снашли, као што се они овде боље сналазе и само гледају да што више зараде и врате то у Кину или потроше на своју породицу, уколико она живи овде са њима.*

Неки од њих дају предност животу у Кини у односу на Европу, јер је Кина у последње време економски знатно више напредовала него што се можда очекивало, док у земљама Европске уније људи имају исте плате, а трошкови живота непрекидно расту. На питање где је боље тренутно живети, Ј. С. је рекао – Кина, али да је Србија ипак велики увозни центар кинеске робе у Европи, те да зато и даље има посла за Кинезе који раде у нашој земљи. Он мисли да ће се економско стање на овим просторима побољшати за неких петнаест до двадесет година. Сагледавајући пословне прилике, важно је и да наведемо како Срби „оцењују” Кинезе за које раде. Човек који је запослен у њиховој бакалници каже следеће: *Мој газда локала је образован човек, по Америци је био и завршио гастрономију ја мислим, човек је тотално другачији, другачије се понаша, врло је послован и културан.*

Ово је само још једна потврда да се уврежено мишљење јавности о Кинезима као „лошим газдама” не сме прихватати олако. Уосталом, било би корисно упоредити какви су свеукупни пословни односи између Срба и Кинеза, што превазилази оквире овог рада. Оно што се, међутим, уочава јесте употреба етничитета у економске сврхе, односно – испољавање етничког идентитета на оним местима где је одређеној заједници то исплативо. Кинези који продају робу из своје земље у Србији свесни су да њихова заједница у Србији успева да се одржи као таква зато што о њој постоји уврежено мишљење да увек поседује све што треба обичном човеку за живот. Одговара им да на тај начин истичу ко су и шта су, како би имали одређену дозу егзистенцијалне сигурности. Кинези у Србији прибегавају оваквим стратегијама само у одређеном домену свог пословног живота, док на плану друштвеног живота немају потребу да своју посебност истичу тако што се можда неће дружити или виђати са Србима. Напротив, њихови ставови, размишљања и праксе говоре о dobrим односима које имају са већинским народом у Републици Србији.

Закључак

Наводећи исказе испитаника дошли смо до основних сазнања која се тичу животних прилика три припадника кинеске заједнице на Новом Београду, као што су просторна распоређеност, породични односи, друштвени живот, пословна култура и стамбено питање. Искази два припадника српског народа који раде са Кинезима била су такође од користи ради стицања увида у наведене аспекте живота. Стратегије и начини прилагођавања којима прибегавају Кинези у Србији везани су углавном за трговину и рад са осталим члановима заједнице, а кроз решавање њихових административних и правних питања. Уочено је такође да етничка дистанца није тако много из-

ражена, као што то истичу разни медији по Србији. Економска исплативост етничитета присутна је само у одређеном домену пословног живота.

Упоредјујући економско стање у Европи и Кини, наши испитаници су истакли да је *Србија велики центар* када је реч о трговини. Таква ставка односи се и на Београд – као *главни кохезиони фактор, као и иницијатор и носилац просторно-функционалних односа и веза* (Стаменковић и Гатарих 2008, 50). У том смислу, истичу се његови позитивни аспекти за насељавање и живот, као што су природне карактеристике (рељефне, педолошке, хидролошке и климатске) и историјско-географска спајања и прожимања, будући да се он налази на *раскрсници светских путева*. Стручно је мишљење да Београд *спаја Западну и Средњу Европу са Азијом и североисточном Африком*. Такође, он је *на северној капији Балкана и Блиског истока и на јужним вратницама Панонске низије и Средње Европе, на ушћу Саве у Дунав*. У регионалним оквирима, он је *шумадијско-сремско-банатски град, а истовремено и посавски и подунавски* (Јовановић и Живковић 2006, 141–142). Због целокупности просторних и географских погодности, Београд је и даље град који представља занимљиво одредиште Кинеза који одлазе ван своје земље на привремени (или трајни) рад у Европу.

На крају, треба нагласити да медији и јавност често формирају готову слику о Кинезима кроз призму њихове исхране, фиктивних бракова, неумирања и сличних појава (Благојевић 2011, 99). Међутим, потребна су веома опсежна истраживања мултидисциплинарног типа да би се добио увид у реално стање живота кинеске заједнице у Србији. Стога користимо ову прилику да позовемо стручњаке различитих профила да се укључе у проучавање ове релативно непознате теме у јавности, управо стога да не би долазило до ширења различитих стереотипних виђења. У складу са тим, овај рад је покушао да стручној јавности донекле приближи животне прилике неколико припадника кинеске заједнице на Новом Београду.

Литература

- Благојевић, Гордана. 2009. Савремени стереотипи Срба о Кинезима у Београду: Када кажеш Кина, мислим Блок 70 или... *Зборник Матице српске за друштвене науке* 128. Нови Сад: Матица српска, 47–61.
- Благојевић Гордана. 2011. Кинези баптисти: пример двоструке мањине у Србији данас. *Гласник Етнографског института САНУ* 59 (1). Београд: Етнографски институт САНУ, 97–114.
- Đorđević, Ivan. 2006. Chinesen in Serbien – (un)erwünschte Gäste. *Ost-West. Europäische Perspektiven* 7. Jahrgang 2006, Heft 2, Renovabis, Freisen, 115–122.

- Јовановић, Јасмина и Драгица Живковић. 2006. Корелативност географског положаја и демографског развитка Београда у променљивим друштвено-историјским констелацијама. *Демографија*, књ. III. Београд: Географски факултет, 139–152.
- Стаменковић, Србољуб Ђ. и Драгица Р. Гатарић. 2008. Конвергентне и дивергентне дневне миграције становништва Београда и околине – просторна дистрибуција по насељима у границама града Београда. *Демографија*, књ. V. Београд: Географски факултет, 43–52.

Извори

- И Кинези напуштају Србију. Досупно на: www.novosti.rs/вести/насловна/репортаже.409.html:446510-И-Кинези-напуштају-Србију.
- Кинези из Блока 70 иду у Бразил! Доступно на: www.novosti.rs/вести/београд.491.html:516412-Кинези-из-Блока-70-иду-у-Бразил.
- Ледине добијају асфалтиране улице. Доступно на: <http://www.beograd.rs/index.php?lang=cir&kat=beoinfo&sub=1370101%3f>.
- Обележено пола века постојања насеља Ледине. Доступно на: <http://www.beograd.rs/index.php?lang=cir&kat=beoinfo&sub=1465674%3f>.
- Obnovljeno Jevrejsko groblje. Доступно на: http://www.b92.net/info/vesti/index.php?yuyu=2008&mm=12&dd=13&nav_id=334000.
- Отворена реновирана амбуланта у Лединама. Доступно на: <http://novibeograd.rs/otvorena-renovirana-ambulanta-u-ledinama>.
- Попис становништва, домаћинства и станова 2011. у Републици Србији. Становништво. Национална припадност. Подаци по општинама и градовима. Београд: *Републички завод за статистику*. 2011. Доступно на: <http://popis2011.stat.rs/>.
- Попис становништва, домаћинства и станова 2011. у Републици Србији. Становништво према националној припадности. „Остали” – етничке заједнице са мање од 2.000 припадника и двојако изјашњени. Београд: *Републички завод за статистику*. 2011. Доступно на: <http://media.popis2011.stat.rs/2012/Etnicke%20zajednice%20sa%20manje%20od%20%202000%20pripadnika%20i%20dvojako%20izjasnjeni.pdf>.
- Службени лист града Београда* година LVII, број 1. Досупно на: <http://www.sllistbeograd.rs/pdf/2013/01-2013.pdf#view=Fit&page=2>.
- Ћас ih ima, Ћас ih nema: Gde izlaze, kako žive i zabavljaju se Kinezi koji rade u Beogradu? Доступно на: <http://www.telegraf.rs/вести/beograd/1166056-cas-ih-ima-cas-ih-nema-gde-izlaze-kako-zive-i-zabavljaju-se-kinezi-koji-rade-u-beogradu>.

Bogdan L. Dražeta, PhD student at the Department of Ethnology and Anthropology

ECONOMIC STRATEGIES OF CHINESE COMMUNITY MEMBERS IN NEW BELGRADE

Summary

This paper examined economic strategies of three members of the Chinese community who live in New Belgrade's Block 63 and Ledine settlement. Fieldwork was conducted in November 2014 when three mentioned community members were interviewed, as well as two Serbian people who work with the Chinese. Their statements were used as a basis for certain insight into the spatial distribution, family relations, social life, business culture and housing of the Chinese in New Belgrade. Concept of economic viability of ethnicity was a basis for noticing that in the field of business life this strategy is partly used by the members of the community. It was also noticed that ethnic distance is not so expressed as in the Serbian public for the last few years. On the contrary, the Chinese about the Serbs and the Serbs about the Chinese which we examined, mostly have positive thoughts on the interpersonal and business plan.